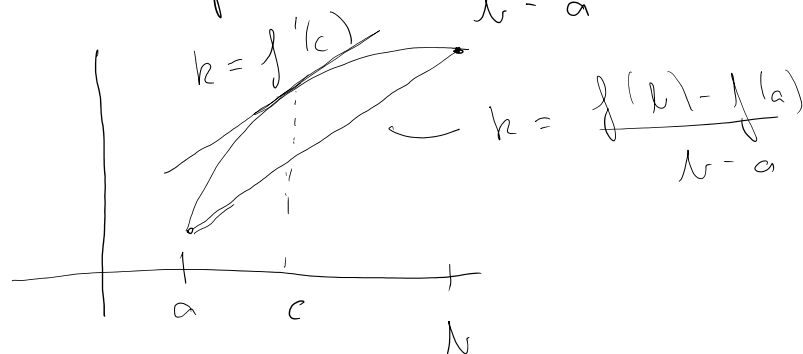

Middelverdiestninger

MVS: Hvis $f: [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$ er kontinuert og deriverbar i alle indre punkter $x \in (a, b)$, så findes der en $c \in (a, b)$ slik at

$$f'(c) = \frac{f(b) - f(a)}{b - a}$$

Spørgsmål: Hvis f er konstant, så er $f' = 0$

Hvis mod den anden veien? Hvis

$f' = 0$ i alle punkter, er da funktjonen konstant.

Sætning: Hvis $f'(x) = 0$ i alle punkter i et interval I , så er f konstant på I .

Basis: Velg et punkt $a \in I$. Det er nok å vise at for enhver $b \in I$, så er $f(b) = f(a)$. Ifølge MVS finnes det et punkt c mellom a og b slik at

$$\frac{f(b) - f(a)}{b - a} = f'(c) = 0$$

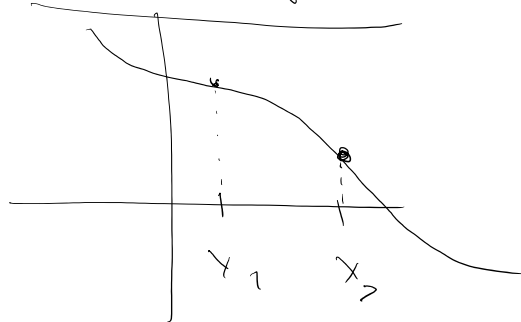
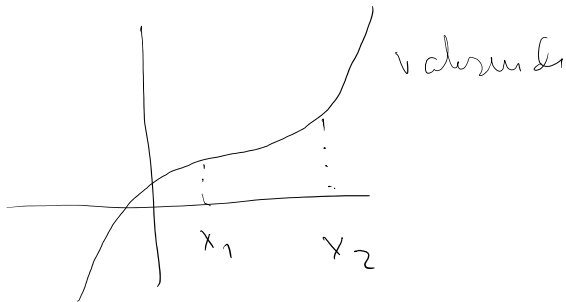
Alltså är $f(b) - f(a) = 0$, dvs $f(b) = f(a)$.

Definition: En funktion $f: A \rightarrow \mathbb{R}$ heter växande om

$$x_1 \leq x_2 \Rightarrow f(x_1) \leq f(x_2)$$

f är avtagande om

$$x_1 \leq x_2 \Rightarrow f(x_1) \geq f(x_2)$$

Sats: Anta att $f'(x) \geq 0$ för

alla x i ett intervall I . Då är

f växande på I . Tillvägagångssätt, här

$f'(x) \leq 0$ för alla $x \in I$, så är f

avtagande på I .

Bevis för växande funktioner: Anta att

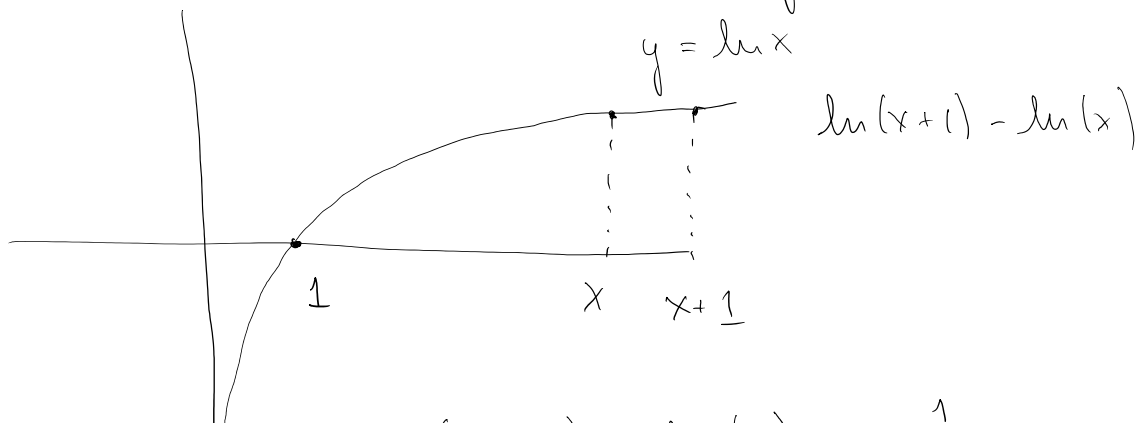
$f'(x) \geq 0$ för alla $x \in I$. Anta även

at $x_1 \leq x_2$. Da sein MVS

$$\left\{ \frac{f(x_2) - f(x_1)}{x_2 - x_1} \right\} \overset{\geq 0}{=} f'(c) \geq 0$$

Dette betyr at $f(x_2) - f(x_1) \geq 0$, dvs
 $f(x_2) \geq f(x_1)$.

Eksempel på ulikhet: $f(x) = \ln x$

Påstand: $\ln(x+1) - \ln(x) < \frac{1}{x}$

Beris: Bruker MVS på $f(x) = \ln x$
 over intervallet fra x til $x+1$.

$$\frac{f(x+1) - f(x)}{(x+1) - x} = f'(c), c \in (x, x+1)$$

$$\frac{\ln(x+1) - \ln(x)}{1} = \frac{1}{c} < \frac{1}{x} = \frac{1}{c}$$

$$\underline{\ln(x+1) - \ln(x) < \frac{1}{x}}$$

Flva en Stephen i MUS?

$$\underline{f(x+h) - f(x) \approx f'(x)h} \quad \leftarrow$$

Bräcker MUS på intervallet $[x, x+h]$:

$$\frac{f(x+h) - f(x)}{\underbrace{(x+h) - x}_h} = f'(c) \quad c \in \underline{[x, x+h]}$$

$$\underline{f(x+h) - f(x) = f'(c)h}$$

6.3 L'Hôpital's regel

Hvis $\lim_{x \rightarrow a} f(x) = \lim_{x \rightarrow a} g(x) = 0$, så vel i

i udgængspunkket ingen hindring om
 $\lim_{x \rightarrow a} \frac{f(x)}{g(x)} \left\{ \begin{array}{l} \frac{0}{0} \\ \frac{\infty}{\infty} \end{array} \right.$

Ubestemte udtryk: $\frac{0}{0}$, $\frac{\infty}{\infty}$, $0 \cdot \infty$,
" $\infty - \infty$ ", " 1^∞ ", " 0^0 "

Idé: $\lim_{x \rightarrow a} \frac{f(x)}{g(x)} = \lim_{x \rightarrow a} \frac{f'(x)}{g'(x)}$

$$\begin{array}{c} f(x), g(x) \\ \downarrow \\ 0 \\ f(x), g(x) \\ \downarrow \\ \frac{0}{0} \end{array}$$

L'Hôpital's regel: Enda at enten

$$\lim_{x \rightarrow a} f(x) = \lim_{x \rightarrow a} g(x) = 0$$

eller

$$\lim_{x \rightarrow a} f(x) = \lim_{x \rightarrow a} g(x) = \infty$$

Antes undere al $\lim_{x \rightarrow a} \frac{f'(x)}{g'(x)}$ existuen

(OK al gressen en $+\infty$ eller $-\infty$). Da

$$\lim_{x \rightarrow a} \frac{f(x)}{g(x)} = \lim_{x \rightarrow a} \frac{f'(x)}{g'(x)}$$

ADVARSEL: Det har berkes al

$\lim_{x \rightarrow a} \frac{f(x)}{g(x)}$ existuen selv om

$\lim_{x \rightarrow a} \frac{f'(x)}{g'(x)}$ ikke gjer det.

Eksempel: $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{e^x - 1}{\sin x}$ "0/0"

$$\stackrel{L'H}{=} \lim_{x \rightarrow 0} \frac{e^x}{\cos x} = \frac{e^0}{\cos 0} = \frac{1}{1} = \underline{\underline{1}}$$

Eksempel: $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{e^x - 1 - x}{x^2}$ "0/0"

$$\stackrel{L'H}{=} \lim_{x \rightarrow 0} \frac{e^x - 1}{2x} \stackrel{L'H}{=} \lim_{x \rightarrow 0} \frac{e^x}{2} = \frac{e^0}{2} = \underline{\underline{\frac{1}{2}}}$$

Eksempel: $\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\ln x}{\frac{1}{x}}$ " $-\infty$ / ∞ "

$$\stackrel{L'H}{=} \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\frac{1}{x}}{-\frac{1}{x^2}} = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{x}{-1} = \underline{\underline{0}}$$

can write $\frac{\ln x}{\frac{1}{x}} = \underbrace{x}_{\downarrow 0} \underbrace{\ln x}_{\downarrow -\infty}$

Example: "0 · ∞"

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} \underbrace{\sin x}_{\downarrow 0} \underbrace{\ln x}_{\downarrow -\infty}$$

$$= \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\ln x}{\frac{1}{\sin x}} \stackrel{L'H}{=} \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\frac{1}{x}}{-\frac{1}{\sin^2 x} \cos x}$$

$$= \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\frac{1}{x}}{-\frac{\cos x}{\sin^2 x}} = - \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{1}{x} \frac{\sin^2 x}{\cos x}$$

$$= - \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\sin^2 x}{x \cos x} = - \lim_{x \rightarrow 0} \left(\underbrace{\frac{\sin x}{x}}_{\downarrow 1} \underbrace{\sin x}_{\downarrow 0} \cdot \underbrace{\frac{1}{\cos x}}_{\downarrow \frac{1}{1}=1} \right)$$

$$= - 1 \cdot 0 \cdot 1 = \underline{\underline{0}}$$

Example "∞ - ∞"

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \left[\underbrace{x \ln(x+1)}_{\downarrow \infty} - \underbrace{x \ln x}_{\downarrow \infty} \right]$$

$\ln(x+1) - \ln(x) < \frac{1}{x}$

$$= \lim_{x \rightarrow \infty} \underbrace{x}_{\downarrow \infty} \left[\underbrace{\ln(x+1) - \ln(x)}_{\downarrow 0} \right]$$

$$= \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\ln(x+1) - \ln(x)}{\frac{1}{x}} \quad \begin{matrix} \text{"0"} \\ \hline 0 \end{matrix}$$

$$\begin{aligned}
 & \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\frac{1}{x+1} - \frac{1}{x}}{-\frac{1}{x^2}} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\frac{x}{x(x+1)} - \frac{x+1}{x(x+1)}}{-\frac{1}{x^2}} \\
 & = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\frac{-1}{x(x+1)}}{-\frac{1}{x^2}} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{1}{x(x+1)} \cdot \frac{x^2}{1} \\
 & = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x}{x+1} \stackrel{L'H}{=} \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{1}{1} = \underline{\underline{1}}
 \end{aligned}$$

Beispiel: " 1^∞ " $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{x}{n}\right)^n$ $\infty \cdot 0$

$$= \lim_{n \rightarrow \infty} \left[e^{\ln\left(1 + \frac{x}{n}\right)} \right]^n = \lim_{n \rightarrow \infty} e^{\underbrace{n \ln\left(1 + \frac{x}{n}\right)}_x}$$

Mittelwertsatz: $\lim_{n \rightarrow \infty} n \ln\left(1 + \frac{x}{n}\right)$

$$\begin{aligned}
 & = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\ln\left(1 + \frac{x}{n}\right)}{\frac{1}{n}} \stackrel{L'H}{=} \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\frac{1}{1 + \frac{x}{n}} \left(-\frac{x}{n^2}\right)}{-\frac{1}{n^2}} \\
 & = \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{1}{1 + \frac{x}{n}} \right) x = \underline{\underline{x}}
 \end{aligned}$$

Zurück zum Ausgangspunkt:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{x}{n}\right)^n = \lim_{n \rightarrow \infty} e^{\underbrace{n \ln\left(1 + \frac{x}{n}\right)}_x} = \underline{\underline{e^x}}$$

Konklusion:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{x}{n}\right)^n = e^x$$

Example: " 0^0 " $\lim_{x \rightarrow 0^+} x^x = \lim_{x \rightarrow 0^+} (e^{\ln x})^x$

$$= \lim_{x \rightarrow 0^+} e^{\underbrace{x \ln x}_{0 \cdot (-\infty)}}$$

With L'Hôpital's rule: $\lim_{x \rightarrow 0^+} x \ln x$

$$= \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\ln x}{\frac{1}{x}} \stackrel{L'H}{=} \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\frac{1}{x}}{-\frac{1}{x^2}} = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{x}{-1} = \underline{\underline{0}}$$

Then the limit is

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} x^x = \lim_{x \rightarrow 0^+} e^{\underbrace{x \ln x}_{\rightarrow 0}} = e^0 = \underline{\underline{1}}$$